

Memo

datum 4 juli 2013 (op basis van uitgangspunten memo 16 juni)
aan Dirk Willems RBOI, opsteller bestemmingsplan
van Jeroen Eskens Oranjewoud/Save
Roel Kouwen Oranjewoud/Save
project Bouwmarkt en tuincentrum Zwolle
projectnummer 262758
betreft Omgang met stralingswarmte

Aanleiding

Nabij de vestiging van het brandstofopslagdepot van Argos Oil, is een ontwikkelingslocatie (met de bestemming Bedrijf) gelegen. Voor deze locatie is een nieuwe bestemming 'Bedrijf', meer specifiek: 'Perifere detailhandel, Bouwmarkt en tuincentrum' voorzien. Om de risico's vanuit de inrichting Argos Oil in kaart te brengen zijn stralingsberekeningen uitgevoerd. Uit de laatste stralingswarmte berekening blijkt dat de 1 en de 3 kW/m²-stralingscontouren over het perceel van de geprojecteerde bestemming liggen. Dit betekent dat personen die zonder bescherming buiten verblijven, gewond kunnen raken door de intensiteit van de stralingswarmte. Deze stralingscontouren zijn geen wettelijke/planologische norm die een weigeringsgrond kan opleveren voor de geprojecteerde bestemming. Voor de Veiligheidsregio en de brandweer zijn deze contouren echter belangrijke indicatoren, omdat deze contouren aangeven wat onder meer de evacuatiemogelijkheden in geval van een calamiteit zijn. Relevant is dat thans een bestemmingsplan wordt ontwikkeld met de bestemming 'Bedrijf'. De geprojecteerde bouwmarkt/tuincentrum combinatie past binnen deze bestemming, maar andere toekomstige, soortgelijke planinvullingen zijn theoretisch ook denkbaar.

Op 12 juni heeft met de gemeente, gemeentelijke brandweer en Veiligheidsregio overleg plaatsgevonden over de omgang met het fenomeen stralingswarmte, en de wijze waarop de bescherming hiertegen verankering wordt. Afgestemd is dat de verankering wordt gerealiseerd via de volgende ankers:

- het opnemen van nadere eisen in het bestemmingsplan ten aanzien van het ruimtelijk waarborgen van vluchtroutes.
- specifiek voor de beoogde gebruiker: het uitbreiden van het evacuatieplan met een externe veiligheidsparagraaf.
- het verantwoordingsdocument aanpassen met de geboden oplossing, waarbij nadrukkelijk wordt aangegeven op welke elementen de verantwoording wel, dan wel niet, is gebaseerd.

Welke bescherming gaat het om?

De planlocatie ligt buiten het gebied waarbinnen bij een mogelijke brand bij Argos, door aanstraling brandoverslag kan plaatsvinden. Het plangebied wordt wel overlapt door de 1 kW/m²-contour. Dit betekent dat personen die onbeschermd buiten verblijven, bij een incident bij Argos mogelijk te veel warmtestraling kunnen ondervinden, en hierdoor gewond kunnen raken. De personen die binnen de gebouwen van het plangebied verblijven, zijn goed beschermd tegen deze warmtestraling. Echter, op enig moment zullen deze personen het gebouw moeten verlaten. Het is belangrijk dat hierbij gevlucht wordt vanuit de meest ver van de brand afgekeerde zijde van een gebouw. Indien het verlaten van de gebouwen geschiedt in overleg met de brandweer, kan deze zo nodig met een watergordijn voor afscherming zorgen¹. Omdat personen gedoseerd de gebouwen kunnen verlaten (er is geen tijdsdruk) behoeven er vanuit het oogpunt van externe veiligheid geen voorwaarden gesteld te worden aan de capaciteit van de vluchtdeuren.

Om deze bescherming te bereiken zijn vooral organisatorische maatregelen nodig. Daarnaast kan veiligheid worden geboden vanuit het Bouwbesluit en in laatste instantie, vanuit het bestemmingsplan. Maar hierbij geldt wel de beperking dat de als 'ruimtelijk relevant' moeten zijn te motiveren.

¹ Hierbij moet gerealiseerd worden dat de brandweer noodzakelijkerwijs het accent zal leggen bij het bestrijden van het incident bij de bron.

Hoofdlijnen organisatorische maatregelen

Bedrijven van enige omvang zijn verplicht om een evacuatieplan op te stellen. Een dergelijk plan richt zich op een calamiteit binnen het gebouw. Voor de geprojecteerde locatie is het nuttig om dit evacuatieplan uit te breiden met een externe veiligheidsparagraaf. Onderdelen in deze paragraaf moeten zijn:

Standaard:

- Afspraken met buurbedrijven maken hoe onderling te alarmeren in geval van een incident bij het eigenbedrijf of een buurbedrijf.
- Afspraken over permanente aanwezigheid calamiteitenorganisatie (BHV) tijdens de werktijden.
- Afspraken over de communicatie met hulpdiensten buiten werktijd.
- Afspraken over onderhoud evacuatieplan.
- Het evacuatieplan voorzien van een externe veiligheidsparagraaf ivm een mogelijke calamiteit bij Argos Oil.

Bij calamiteit bij Argos Oil:

1. Via de omroepinstallatie eerste de BHV-ers het EV-scenario laten starten.
2. Hierna het overige personeel instrueren.
3. Het personeel neemt positie in bij de uitgangen en blijft daar totdat de bezoekers naar de (in pandige) verzamelplaats zijn.
4. Eventueel aanwezige mechanische ventilatie wordt afgesloten (afsluiten stroomtoevoer volstaat).
5. Alle uitgangen worden gesloten, maar personen van buiten worden toegelaten. De afsluiting bij voorkeur met een visueel herkenbaar lint.
6. De bezoekers worden via de omroep verwezen naar de verzamelplaats BINNEN het bedrijf, en ontvangen daar instructies (onder andere over de calamiteit, hun veiligheid en de omgang met hun eigendommen en vervoermiddelen).
7. In afstemming met hulpdiensten kunnen nooduitgang die in de meest ver van de brandhaard afgelegen gevel aanwezig zijn, worden geopend en gebruikt worden voor het verlaten van het gebouw richting veilige gebieden.
8. Het personeel verlaat in overleg met hulpdiensten het gebouw.

Geadviseerd wordt om de aanvraag om de omgevingsvergunning vergezeld te laten gaan van een (concept) van het Evacuatieplan inclusief de externe veiligheidsparagraaf. Er bestaat echter geen verplichting om dit te doen.

Maatregelen vanuit het Bouwbesluit

Algemeen voor bouwwerken binnen het plangebied

Het Bouwbesluit biedt een beschermingsniveau waaraan een bevoegd gezag geen zwaardere eisen mag toevoegen. Omdat er dit externe veiligheidsaspect geen urgentie kent bij het verlaten van het gebouw (binnen het gebouw is men immers veilig), hoeft ook geen extra vluchtdeurcapaciteit geboden te worden. De standaard eisen van het Bouwbesluit volstaan derhalve.

Verankering in het bestemmingsplan

Om de oriëntatie van het plan vanuit veiligheidsoogpunt te optimaliseren zijn verschillende extra planregels opgenomen in het bestemmingsplan. Het bestemmingsplan laat namelijk ook andere functies binnen de bestemming Bedrijf toe, deze planregels zijn relevant indien de gebruiker van de locatie in de toekomst verandert.

Algemeen:

- Het plangebied moet tenminste twee ontsluitingen hebben op omliggende openbare wegen.

Oriëntatie:

- Per voor publiek toegankelijk gebouw wordt ten minste één vluchtdeur in de van de stralingsbron afgekeerde zijde van het gebouw gerealiseerd.

De nadere eis ziet er dan als volgt uit:

“Burgemeester en wethouder kunnen (...) nadere eisen stellen (...) ten behoeve van het optimaliseren van de ontvluchtingsmogelijkheden van een bouwwerk en bereikbaarheid voor de brandweer, in relatie tot de blootstelling aan stralingswarmte uit noord-westelijke richting, te weten

- a. vluchtmogelijkheden en de situering van bouwwerken;
- b. vluchtmogelijkheden en de inrichting van terreinen/openbare ruimte;
- c. vluchtmogelijkheden en het bebouwd oppervlak van gebouwen;”

De nadere eis mag alleen opgenomen worden in samenhang met de onderstaande toelichting, welke de nadere eis inkadert:

Toelichting:

Ten noord-westen van het plangebied bevindt zich een BRZO-bedrijf. In de externe veiligheidsrapportage bij dit plan zijn de risico's voor de omgeving beschreven. Uit risicoberekening blijkt dat het gebruik van het perceel niet in strijd is met de normering van het plaatsgebonden risico op grond van het Besluit externe veiligheid inrichtingen. Om een veilig gebruik van de ruimte mogelijk te maken, is de mogelijkheid opgenomen om nadere eisen te stellen aan de situering van bouwwerken en de inrichting van terreinen/openbare ruimte. Toepassing van deze nadere eisen mag uitsluiten strekken tot het beschermen van personen tegen de stralingswarmte van het Bevi-bedrijf. Een voldoende bescherming is gerealiseerd als:

- In de van het Bevi-bedrijf afgekeerde gevel een (vlucht)deur aanwezig is
- Nabij deze vluchtdeur een voertuig zich kan opstellen om aanwezige personen te evacueren
- Een vluchtdeur mag ook in andere gevels aanwezig zijn, indien het gebouw afscherming biedt waardoor personen afgeschermd tegen stralingswarmte, het evacuatievoertuig kunnen bereiken.